

ДОКУМЕНТИ О ДИПЛОМИРАЊУ, МАГИСТРИРАЊУ И ДОКТОРИРАЊУ МИЛАНА ЈЕЛИЋА (1956–2007) ИЗ ЗБИРКЕ ЗА ИСТОРИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ МУЗЕЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Апстракт: Аутор је у раду обрадио примјерке докумената о дипломирању, магистрирању и докторирању некадашњег председника Републике Српске проф. др Милана Јелића (1956–2007). Из ове три фазе Јелићевог живота и образовања у Збирци за историју Републике Српске из фонду ЈУ Музеј Републике Српске, једине централне музејске установе комплексног типа у Републици Српској, налазе се укупно четири документа. Ријеч је о примјерцима дипломског и магистарског рада, докторске дисертације и дипломе о докторирању. Описана су четири документа, а на крају текста су њихове фотографије. Артефакти су у ову музејску збирку доспјели поклоном породице Јелић у процесу прикупљања грађе из историје Републике Српске. Дипломски рад, магистарски рад, докторска дисертација и диплома о докторирању некадашњег председника Републике Српске значајни су историјски извори за проучавање личности и дјела Милана Јелића, али и више сегмената историје Републике Српске.

Кључне ријечи: Историја Републике Српске, председник Републике Српске, проф. др Милан Јелић (1956–2007).

У Јавној установи Музеј Републике Српске процес прикупљања грађе из историје Републике Српске интензиван је почетком 2019. године. Активности су реализоване уз финансијску подршку Министарства просвјете и културе Републике Српске. Поклонодавци су поклонили Музеју значајан број предмета и докумената који су припадали значајним личностима из историје Републике Српске [Архива ЈУ Музеј Републике Српске; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске; Раилић • 2022а: 215–219; Раилић • 2022г: 70–71]. Збирка за историју Републике Српске на прави начин конституисана је поклоном докумената и предмета из заоставштине проф. др Николе Кољевића (1936–1997), некадашњег потпредседника Републике Српске и једног од њених најзначајнијих стваралаца. Његова супруга Милица Кољевић, син проф. др Срђан Кољевић (1966–2023) и кћерка проф. др Богдана Кољевић Грифит, поклонили су дио заоставштине проф. др Николе Кољевића Музеј Републике Српске приликом откривања његове бисте у родном граду крајем прве половине новембра 2019. године [Архива ЈУ Музеј Републике Српске; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске; Раилић • 2022а: 217].

Од тада па до тренутка писања овог текста више поклонодаваца поклонило је Музеју предмете и документе значајних личности из историје Републике Српске. Крајем априла 2021. године Петар и Милица Јелић поклонили су предмете и документе из предсједникове заоставштине фондусу Музеја Републике Српске у оквиру процеса прикупљања грађе из историје Републике Српске за Збирку за историју Републике Српске [Архива ЈУ Музеј Републике Српске; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске; Раилић • 2022а: 218]. Дио предсједникове заоставштине чине предмети и документи проистекли из различитих периода његовог живота. Класификација његове заоставштине зависи од полазних критеријума који су примијењени за њено разврставање: период настанка, врста дјелатности, аутори и емитери предмета и докумената и слично. Предмети и документи из предсједникове заоставштине значајни су историјски извори за пручавање личности и дјела проф. др Милана Јелића, али и других сегмената историје Републике Српске.

Милан Јелић рођен је 26. марта 1956. године у Копривни, а одрастао је у Врањаку. Миланов отац био је трговац Петар Јелић, а мајка Тода дјев. Јанковић. Након завршене основне школе Милан Јелић завршио је Трговачку школу у Добоју. Уз рад је завршио Економски факултет у Суботици Универзитета у Новом Саду [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Дипломски рад Милана Јелића*, инвентарни број 44; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Лична карта Милана Јелића*, инвентарни број 316; Симић • 2018: 7, 8–9, 51–52, 56, 57]. Радни вијек са високом стручном спремом започео је у органима управе Општине Модрича [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Фасцикла документација о кретању у служби; говори и саопштења предсједника Републике Српске др Милана Јелића*, инвентарни број 324]. Магистирао је и докторирао на Економском факултету Универзитета у Бањалуци. Ментор магистарског рада и докторске дисертације био је проф. др Манојло Бабић. [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Магистарски рад Милана Јелића*, инвентарни број 45; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Докторска дисертација Милана Јелића*, инвентарни број 46]. Милан Јелић оставио је значајан траг у привредном, спортском, политичком и образовно-научном пољу Републике Српске. У каријери је био директор Модричке столарије и генерални директор Рафинерије уља Модрича. Налазио се на челу фудбалског клуба из Модриче. Од 1998. до смрти био је предсједник Фудбалског савеза Републике Српске. Поред тога, био је члан Предсједништва и предсједник Ногометног/Фудбалског савеза Босне и Херцеговине [Антић, Кецмановић • 2016: 399; Ждрале • 2017: 37, 38, 39, 40; Симић • 2018: 7, 8–9, 51–52, 56, 57].

Милан Јелић био је активан у политичком животу Републике Српске. За вријеме Одбрамбено-отаџбинског рата био је одборник Скупштине општине Модрича. У послератном периоду био је посланик другог сазива Народне скупштине Републике Српске. У Влади Републике Српске, која је изабрана крајем фебруара 2006. године, био је министар привреде, енергетике и развоја. На општим изборима 1. октобра 2006. изабран је за предсједника Републике Срп-

ске. На ту дужност Милан Јелић изабран је као већ афирмисана личност, не само у свијету политике него и на привредном и спортском пољу. Уз то, не само на подручју Републике Српске, него у далеко ширим оквирима. Заклетву је положио на Сједници Народне скупштине Републике Српске 9. новембра 2006. Дан касније и званично је преузео дужност од свог претходника и најозбиљнијег противкандидата на изборима Драгана Чавића. На дужности предсједника Републике Српске остао је до смрти, 30. септембра 2007. Сахрањен је на Градском гробљу у Модричи 3. октобра 2007. Иако је кратко био предсједник Републике Српске, оставио је значај траг у њеној историји. Посебно је покушао да ојача ауторитет функције предсједника Републике Српске, уз поштовање уставних надлежности.

Био је ангажован као универзитетски наставник на два јавна универзитета у Републици Српској (Универзитет у Бањалуци и Универзитет у Источном Сарајеву). Радио је као доцент и ванредни професор на Технолошком факултету у Зворнику и на Економском факултету у Бањалуци. За вријеме његовог мандата као предсједника Републике Српске основана је Фондација предсједника Републике Српске. Фондација је непосредно након његове смрти добила име по свом оснивачу. Након организационих промјена, данас дјелује у оквиру ресора Владе Републике Српске за високо образовање као Фонд “Др Милан Јелић”. Без обзира на трансформацију облика дјеловања, њена сврха није промијењена. Јелићева замисао била је да Фондација стипендира најбоље студенте Републике Српске у земљи и иностранству. Фонд дуги низ година досљедно спроводи ту активност [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Фасцикла са текстом Свечане заклетве предсједника Републике Српске др Милана Јелића*, инвентарни број 219; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Фасцикла са Увјерењем Централне изборне комисије БиХ о избору за предсједника Републике Српске*, инвентарни број 220; М РС БЛ, *Фасцикла документација о кретању у служби; говори и саопштења предсједника Републике Српске др Милана Јелића*, инвентарни број 324; Антић, Кеџмановић • 2016: 399, 440; Ждрале • 2017: 37, 38, 39, 40, Симић • 2018: 7, 8–9, 51–52, 56, 57].

Јавности су од тренутка уласка дијела заоставштине Милана Јелића до сада путем текстова објављених у периодици презентовани поједини предмети и документи из ње. Прво су 2022. године презентована два ордена и акти о њиховим додјелама. Орден Светог Саве II степена додијељен је генералном директору Рафинерије уља Модрича 1997. Милан Јелић је овај орден добио од Светог архијерејског Синода Српске православне цркве, а на приједлог надлежног епархијског архијереја Епархије зворничко-тузланске. Грамату о додјели потписао је патријарх српски, Његова светост господин Павле (Стојчевић). У току 2023. године приређена је Октобарска споменица 1991, број 257, додијељена Милану Јелићу, и Повеља о њеној додјели. Споменицу је додијелила Асоцијација “Ствараоци Републике Српске”, на чијем челу се тада налазио Момчило Крајишник [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Повеља о*

додјели Ордена Републике Српске на ленти постхумно др Милану Јелићу, инвентарни број 38; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Орден Републике Српске на ленти додијељен постхумно др Милану Јелићу*, инвентарни број 39; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Грамата о додјели Ордена Светог Саве II степена Милану Јелићу*, инвентарни број 40; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Орден Светог Саве II степена додијељен Милану Јелићу 1997. године*, инвентарни број 41; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Октобарска споменица 1991. Ствараоцу Републике Српске број 257*, инвентарни број 328; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Повеља о додјели Октобарске споменице ствараоцу Републике Српске, број 257*, инвентарни број 329; Раилић • 2022б: 85–96; Раилић • 2022в: 40–54; Раилић • 2023: у штампи].

У Збирци за историју Републике Српске Музеја Републике Српске чувају се четири документа о дипломирању, магистрирању и докторирању Милана Јелића. Из тог сегмента предсједничке активности у Збирци се налазе примјерци дипломског рада, магистарског рада, докторске дисертације и дипломе о докторирању [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Дипломски рад Милана Јелића*, инвентарни број 44; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Магистарски рад Милана Јелића*, инвентарни број 45; М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Докторска дисертација Милана Јелића*, инвентарни број 46; МРС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Диплома о стицању научног степена доктора наука*, инвентарни број 218].

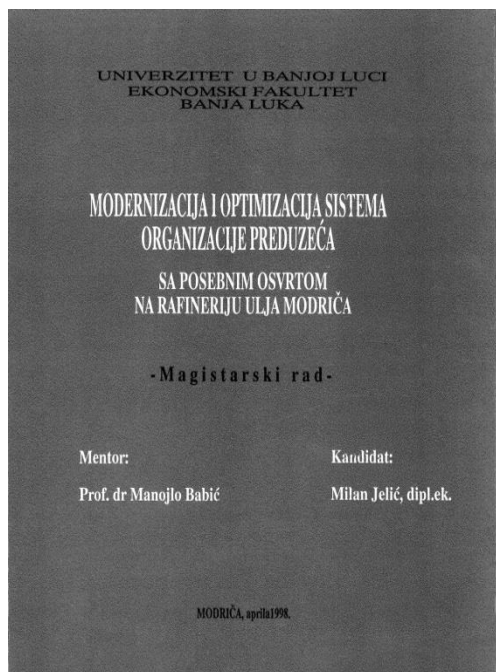
Дипломски рад Милана Јелића одбрањен је на Економском факултету у Суботици Универзитета у Новом Саду 1982. године. Милан Јелић дипломирао је са темом “Реализовање принципа доходности у удруженом раду социјалистичког самоуправљања” [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Дипломски рад Милана Јелића*, инвентарни број 44]. Документ садржи 31 страницу, од којих је 30 нумерисано. Дипломски рад је откуцан на латиници и укоричен. Ментор Милану Јелићу био је др Ненад Вуњак. Дипломски рад, поред Увода, Закључка и Списка извора и литературе, подијељен је у два дијела. Прва цјелина садржи пет, а друга три поглавља. Димензије дипломског рада су 218x306 милиметара [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Дипломски рад Милана Јелића*, инвентарни број 44].

Тема магистарског рада је “Модернизација и оптимизација организације предузећа са посебним освртом на Рафинерију уља у Модричи”. Милан Јелић магистрирао је на Економском факултету Универзитета у Бањалуци 17. јуна 1998. Ментор му је био проф. др Манојло Бабић [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Магистарски рад Милана Јелића*, инвентарни број 45]. У Предговору магистарског рада Милан Јелић је навео разлоге који су га подстакли да магистрира. Била му је намјера да вишегодишња практична искуства из привреде употпуни теоријским сазнањима, све у смислу избора адекватне организационе структуре за успјешно пословање предузећа, а посебно да би сагледао квалитет организованости Рафинерије уља Модрича, на чијем челу је био

више година. Његов магистарски рад, поред Увода, Закључка и Списка извора и литературе, садржи три дијела: “Анализа система организовања домаћих предузећа у предтранзиционом периоду”, “Врсте и карактеристике предузетних форми и организационих структура које се примјењују у савременој привреди” и “Нужност преструктурирања домаћих предузећа и избор адекватног модела организовања Рафинерије уља Модрича у условима тржишног привређивања”. Магистарски рад садржи укупно 148 страница [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Магистарски рад Милана Јелића*, инвентарни број 45].

Тема докторске дисертације Милана Јелића је “Проблеми и модалитети организационо-управљачке структуре трансформације предузећа у транзицији”. Дисертација је одбрањена на истој високошколској установи и под истим ментором као и магистарски рад. Милан Јелић докторирао је 17. фебруара 2001. године. [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Докторска дисертација Милана Јелића*, инвентарни број 46]. Примјерак докторске дисертације Милана Јелића који се налази у Збирци за историју Републике Српске је формата 212x299 милиметара. Текст је тврдо укоричен, а откуцан је латиницом. Јелић је текст дисертације завршио у јуну 2000. године. Увод докторске дисертације Милана Јелића састоји се из пет поглавља. Поред Увода, Закључка и Списка извора и литературе, текст дисертације има три поглавља. Прво поглавље састоји се из два, друго из једног а треће из пет потпоглавља. Свако од њих подијељено је на више сегмената [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Докторска дисертација Милана Јелића*, инвентарни број 46].

Диплома о стицању научног степена доктора наука Милану Јелићу изда-на је 6. марта 2001. под бројем 15/01 [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Диплома о стицању научног степена доктора наука*, инвентарни број 218]. Димензије дипломе су 297x319 милиметара. У врху је централно постављен натпис “Република Српска”. Испод натписа је централно постављен грб Републике Српске у црвеном штиту. Натпис у три реда, један испод другог, налази се испод грба Републике Српске. У првом реду натписа стоји “Универзитет у Бањој Луци”, у другом “Економски факултет”, а у трећем реду “Бањалука”. Подаци о “Јелић (Петра) Милан”-у и докторирању распоређени су у десет редова. Као што је већ наведено, Милан Јелић докторирао је са темом “Проблеми и модалитети организационог-управљачке трансформације предузећа у транзицији”. Потпис декана Економског факултета Универзитета у Бањалуци проф. др Станка Станића налази се у дну дипломе, са лијеве стране. При дну, на средини дипломе, отиснут је печат пречника 35 милиметара. Десно од печата је потпис ректора Универзитета у Бањалуци проф. др Драгољуба Мирјанића [М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Диплома о стицању научног степена доктора наука*, инвентарни број 218].

М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, *Магистарски рад Милана Јелића*, инвентарни број 45

М РС БЛ, Збирка за историју Републике Српске, Диплома о стицању научног степена доктора наука, инвентарни број 218

ЛИСТА РЕФЕРЕНЦИ – LIST OF REFERENCES

Извори – Primary Sources:

- ЈУ Музеј Републике Српске, Збирка за историју Републике Српске
- Грамата о додјели Ордена Светог Саве II степена Милану Јелићу, инвентарни број 40
 - Диплома о стицању научног степена доктора наука, инвентарни број 218
 - Дипломски рад Милана Јелића, инвентарни број 44
 - Докторска дисертација Милана Јелића, инвентарни број 46
 - Лична карта Милана Јелића, инвентарни број 316
 - Магистарски рад Милана Јелића, инвентарни број 45
 - Октобарска споменица 1991. ствараоцу Републике Српске, број 257, инвентарни број 328
 - Орден Републике Српске на ленти додијељен постхумно др Милану Јелићу, инвентарни број 39
 - Орден Светог Саве II степена додијељен Милану Јелићу 1997. године, инвентарни број 41
 - Повеља о додјели Октобарске споменице ствараоцу Републике Српске број 257, инвентарни број 329
 - Повеља о додјели Ордена Републике Српске на ленти постхумно др Милану Јелићу, инвентарни број 38
 - Фасцикла документације о кретању у служби; говори и саопштења председника Републике Српске др Милана Јелића, инвентарни број 324

ОСТОЈА РАИЛИЋ, *Документи о дипломирању, магистрирању и докторирању Милана...*

- *Фасцикла са текстом свечане заклетве председника Републике Српске др Милана Јелића*, инвентарни број 219
- *Фасцикла са Увјерењем Централне изборне комисије БиХ о избору за председника Републике Српске*, инвентарни број 220

РАИЛИЋ, Остоја. Грамата о додели ордена и Орден Светог Саве II степена додељен Милану Јелићу (1956–2007) 1997. године од Светог архијерејског синода Српске православне цркве, *Гласник Удружења архивских радника Републике Српске* 14 (2022): 85–96.

РАИЛИЋ, Остоја. Октобарска споменица 1991. и акт о њеној постхумној додели др Милану Јелићу (1956–2007) 2015. године, *Значења* 75 (2023): у штампи

РАИЛИЋ, Остоја, Повеља о додели и Орден Републике Српске на ленти додељен постхумно бившем председнику Републике Српске др Милану Јелићу (1956–2007) 2008. године, *Наша мисао* 3 (2022): 40–54.

Литература – Secondary Works:

АНТИЋ, Чедомир; КЕЦМАНОВИЋ, Ненад. *Историја Републике Српске*. Београд–Бањалука: Недељник, Службени гласник Републике Српске 2016.

ЖДРАЛЕ, Милан. *25 година раста и поноса*. Бањалука, Лакташи: Фудбалски савез Републике Српске, Графомарк 2017.

РАИЛИЋ, Остоја. Прикупљање грађе из историје Републике Српске у ЈУ Музеј Републике Српске, Зборник радова: *Република Српска – положај, историја, идентитет*, 1 (2022): 215–219.

РАИЛИЋ, Остоја. *Путеви професора, ствараоца и државотворца: проф. др Никола Кољевић (1936–1997)*, каталог изложбе. Бањалука: ЈУ Музеј Републике Српске 2022.

СИМИЋ, Драган. *Врањак и Врањачани*. Источно Сарајево – Пале: Српско просвјетно и културно друштво Просвјета, Главни одбор 2018.

Ostoja Railic

Documents on the Graduation, Master and Doctoral Degrees of Milan Jelic (1956–2007)
from the History Collection of the Republic of Srpska in the Museum of the Republic of Srpska

Abstract: This paper presents documents on the graduation, master and doctoral degrees of Milan Jelic (1956–2007). These are four artifacts: Graduation thesis, Master thesis, Doctoral dissertation and Diploma on obtaining the scientific degree of Doctor of Science. The artifacts were donated to the Museum of the Republic of Srpska by the Jelic family and are part of its holdings. The edited documents represent significant historical sources for studying the personality and work of the former general director of the Modrica Oil Refinery, President of the Republic of Srpska and the Football Association of the Republic of Srpska, Prof. Dr. Milan Jelic, as well as several segments of the history of Republic of Srpska.

Keywords: the history of the Republic of Srpska, president of the Republic of Srpska, dr Milan Jelic (1956 – 2007)